

PLADS TIL MIG I DET GRØNNE

EN NATUR- OG FRITIDSINDSATS FOR UDSATTE BØRN
OG UNGE

EVALUERINGSRAPPORT – JUNI 2018

[Indholdsfortegnelse]

1. Baggrund	3
2. Resumé - konklusioner og anbefalinger	4
3. Om rapporten og evalueringens metode	8
4. Om Plads til mig i det grønne	9
5. Projektets organisering	13
6. Samarbejdet med foreninger	14
7. Samarbejdet med kommunale aktører	19
8. De frivillige i Red Barnet	25
9. Konkrete aktiviteter	28

1. Baggrund

Red Barnet etablerede i 2014 Vidensforum for Natursociale Indsatser i Danmark (VIND) med det formål at styrke brug af natur og friluftsliv blandt fagprofessionelle og frivillige i sociale integrationsfremmende indsatser for udsatte børn og deres familier.

VIND har siden etableringen igangsat tre konkrete modelindsatser, som på hver deres måde har brugt naturen som forebyggende og social løftestang for udsatte børn og familier med anden etnisk baggrund end dansk. Der er tale om tre projekter, som har forskelligt fokus og omfang, men alle har natur og friluftsliv som ramme for den sociale indsats for familierne:

Modelprojekt 1 "Ud af krigens skygge" er en helhedsorienteret indsats for flygtningefamilier, hvor forældrene lider af posttraumatisk stress syndrom (PTSD). Indsatsen har fokus på forebyggende og behandlingsmæssige aktiviteter i rekreative og socialiserende fællesskaber i naturen.

Modelprojekt 2 "Ud af boligblokken – ind i naturen" er en indsats for børn og familier i socialt udsatte boligområder. Projektet har vægt på familier med anden etnisk baggrund end dansk. Familierne inviteres ud i naturen i deres nærområde og opmuntres til selv at opsøge aktiviteter i naturen.

Modelprojekt 3 Med "Plads til mig i det grønne" faciliterer Red Barnet samarbejdet mellem "grønne" fritidsorganisationer og kommuner. Samarbejdet indebærer bl.a. fritidsplads til nyankomne udsatte børn, som giver øget kendskab til og god modtagelse i grønne fritidsaktiviteter.

Nærværende evalueringsrapport omhandler modelprojekt 3 "Plads til mig i det grønne", som har børnene som primært fokus og i høj grad handler om at understøtte samarbejdet mellem grønne fritidsorganisationer, frivillige følgevenner og kommunale fritidsaktører. "Plads til mig i det grønne" har således haft til formål at inspirere og kvalificere frivillige og fagprofessionelles sociale integrationsindsatser med brug af natur og friluftsliv.

LG Insight har været tilknyttet som evaluator for "Plads til mig i det grønne" siden 2016, og evalueringsrapporten bygger derfor på data indsamlet i perioden 2016-2018.

"Plads til mig i det grønne" er støttet af Naturstyrelsen, 15. Juni Fonden og Friluftsrådet.

2. Resumé - konklusioner og anbefalinger

Med projekt "Plads til mig i det grønne" har Red Barnet, kommunale aktører og foreninger sammen skabt et øget kendskab til fritidsliv i naturen hos udsatte børn og unge.

Projektet har gennem aktivitetsperioden ultimo 2016 til 1. november 2018 haft et tæt samarbejde med Fredensborg Kommune og Furesø Kommune. Her er der via kontingentstøtte, følgeordninger, særlige aktiviteter og camps gjort en målrettet indsats for at hjælpe udsatte børn og unge ind i det lokale og grønne foreningsliv.

Den primære målgruppe for projektet har været nydanske børn i alderen 5-12 år, hvis forældre af økonomiske, sociale, kulturelle eller helbredsmæssige grunde ikke har haft mulighed for at sikre eller understøtte deres børns deltagelse i fritidslivet. Konkret har projektet haft særligt fokus på nyankomne børn i de to kommuner - bl.a. via basisklasser.

Der har deltaget mere end 350 børn i arrangerede enkeltaktiviteter (orientingsløb og spejderaktiviteter) plus sommer- og vintercamps. Ad den vej er børnene blevet introduceret til nye grønne fritidsaktiviteter. Red Barnet har bistået med både at etablere og facilitere enkeltarrangementer og camps, ligesom de har understøttet følgeordninger og transport.

Med "Plads til mig i det grønne" er der skabt samarbejder på tværs, som både i projektperioden, men også fremadrettet vil kunne styrke udsatte børn og unges sociale netværk og trivsel gennem fritids- og naturaktiviteter. Nedenfor opsamles i punktform de mest centrale konklusioner og anbefalinger fra evalueringen.

Konklusioner

Relevant indsats

En forudsætning for at få skabt et samarbejde mellem Red Barnet, kommuner og foreninger er, at alle parter ser projektet som gavnligt og relevant. Alle aktører vurderer i evalueringen, at indsatsens grundtanke og -fundament er både spændende og utroligt relevant. Parterne har da også alle bidraget aktivt til projektets gennemførelse.

Behovet er til stede

Der er blandt lærere og vejledere mv. i projektindsatsen en fælles opfattelse af, at følgevenner og transporthjælp opfylder et behov hos en række børn, der ellers ikke vil kunne opsøge foreningslivet. Børnene har brug for hjælp til at komme i gang og til at blive fastholdt i aktiviteten. Mange af børnene er alene hele eftermiddagen, fordi forældrene arbejder, og der er ingen til at følge børnene til fritidsaktiviteter. Fredensborg kommune vurderer, at over 100 børn kunne have gavn af en følgeordning.

Et vigtigt samarbejde	De kommunale aktører peger på, at samspillet mellem frivilligområdet og kommunale fritidsaktører endnu er relativt nyt på børn- og ungeområdet, men at der både politisk og administrativt ses et stort potentiale i samskabelse og samarbejde omkring udsatte børn og unge. Civilsamfundsorganisationer kan i mange sammenhænge supplere den kommunale indsats, som bygger på en grundlæggende fritidslivsstrategi for udsatte børn og unge.
Koordination på tværs	Der er fortsat brug for at sætte fokus på samarbejdet på tværs mellem frivillige, foreninger og kommuner ift. at styrke børnenes fritidsliv. Tilsammen kan aktørernes tiltag danne grundlag for en helhedsindsats, men det kræver en koordinering for ikke at blive enkeltstående og usammenhængende indsatser. Økonomisk støtte, følgeordninger og den gode modtagelse vil i en fælles løsning kunne sikre udsatte børn den nødvendige introducerende indsats til foreningslivet.
Økonomisk støtte	En følgeordning eller arrangeret transport til fritidsaktiviteter har en stor betydning for mange børns mulighed for deltagelse. Behovet for følgevenner er derfor klart til stede i de to kommuner. Følgeordningen kan dog ikke stå alene, hvis det handler om at inkludere udsatte børn i fritidslivet. Økonomi har her en stor betydning. Muligheden for støtte til kontingent og udstyr har da også været en forudsætning for samarbejdet mellem Red Barnet og kommunerne.
Introduktion nødvendigt	Foreninger og lærere vurderer, at det er nødvendigt med en særlig grundig introduktion til eventdage og deres formål, når deltagerne er nyankomne børn. Hvis ikke der sker en introduktion til dagen og dens formål, vurderes udbyttet af dagen at være begrænset – for både børn og foreninger.
Et rummeligt foreningsliv	Foreningslivet er rummeligt og parat til at gøre en indsats for at inkludere udsatte børn. De frivillige spejdere, løbere og rollespilsaktører m.fl. har med projektet vist både interesse og kompetencer ift. at få udsatte og nyankomne børn med i foreningslivet.
Brede fritidsinteresser	Red Barnet har med indsatsen ”Plads til mig i det grønne” kørt parløb med indsatsen ”Plads til alle”. Derved har det været muligt at finde følgevenner og foreningsaktiviteter, som har dækket over en bred vifte af tilbud – fra fodbold til spejder, orienteringsløb og rollespil. Dette vurderes af de deltagende fritidsvejledere, lærere og foreninger som afgørende, da børnene skal kunne vælge de aktiviteter, som tiltaler dem mest.
Forankring	Samarbejdet mellem Red Barnet og kommunerne fortsætter efter projektets afslutning. Samarbejdet vil bl.a. omfatte følgeordninger og uddannelse af frivillige.

Anbefalinger

Grundig introduktion

Foreningsverden og fritidsliv er nyt for børnene i målgruppen for ”Plads til mig i det grønne”. Samtidig har en del af børnene – i kraft af at de er nyankomne – dansksproglige udfordringer. Den introduktion og forklaring, som gives til børnene forud for foreningsaktiviteten, skal derfor selvsagt være tydelig, enkel og med udgangspunkt i børnenes forudsætninger. Det anbefales, at børnene enten introduceres gradvist – over flere dage som i feriecamps – eller hører om aktiviteterne i skolen. På den vis kan forklaringen understøttes med billeder og øvrig dansklæring. Dette forudsætter et nært samarbejde med skolerne, så events og introduktioner kan tilpasses undervisningsplaner.

Praksis og strategi

”Plads til mig i det grønne” har valgt at tage en praktisk tilgang ift. at få skabt aktiviteter og praksisnært samarbejde. Skal indsatsen opnå øget forankring og udbredelse vurderes det væsentligt, at der skabes nogle støttende retningslinjer for både kommunale aktører og frivillige, som letter arbejdet. Det kan fx være en drejebog, som understøtter lærernes rekruttering af børn (definition af målgruppe og proces), ansvar for opfølgning hos foreningerne og varetagelse af kontakten til forældre mv.

Skolernes rolle

Samarbejdet med skolerne er helt centralt, når det handler om at spotte og give tilbud til børn indenfor målgruppen. Her er det væsentligt, at der findes en samarbejdsform, som gør det muligt at få visitationen til fritidsvejledning og deltagelsen i arrangementer koordineret med lærernes øvrige arbejdsopgaver. Erfaringerne i de deltagende kommuner viser, at bl.a. fritidsvejlederes besøg i klasserne kan være en god vej til visitation.

Det kræver desuden varsel i god tid, hvis lærerne skal få børnenes deltagelse i konkrete arrangementer til at passe med de fastlagte årsplaner. Derudover giver det anledning til særlig planlægning, hvis de deltagende børn tages ud af almenklasser og på den vis går glip af klassekammeraternes øvrige undervisning.

Foreninger skal støttes

De frivillige i foreningerne efterspørger sparring og/eller praksisnære kurser, hvor de får bedre kendskab til både de udsatte børns behov og forventningerne til den gode modtagelse. Udsatte børn kan have mange forskellige typer af udfordringer, og foreningerne vil gerne have mere viden om børnene, men også vide, hvordan de kan støtte dem – evt. i samarbejde med de frivillige følgevenner.

Mere forældredialog

Foreningerne efterspørger samtidig også redskaber til at tage dialogen med forældrene, som i etniske minoritetsfamilier ikke altid taler dansk.

Foreningerne vil rigtig gerne give forældrene den nødvendige information, men har svært ved at se hvordan, de kan lykkes med dette. Red Barnet og kommunerne kan understøtte foreningerne med en vidensdeling om gode tiltag og konkret hjælp ift. forældrekontakten. Foreninger og fritidsvejledere peger på, at pjecer på forskellige modersmål og informationsmøder for forældre kan være hensigtsmæssige veje til oplysning.

Plads til forskellighed

Det er vigtigt, at børnene får mulighed for at gå til den aktivitet, som passer bedst med deres ønsker og behov. Hvor nogle børn trives med konkurrencesport, har andre det bedre med fritidsaktiviteter uden kamp. Det er derfor vigtigt, at børnene introduceres til forskellige typer af aktiviteter, så de har mulighed for at vælge. Dette er sket gennem særlige events og feriecamps i projekt "Plads til mig i det grønne", hvor bl.a. rollespils- og spejderaktiviteter er blevet præsenteret for børnene. Foreningsliv der netop bruger naturen som vigtig ramme for fællesskab og aktivitet.

Lærerne peger samtidig på, at når børn fra samme klasse deltager i de samme aktiviteter, får de en fortrolighed med netværket, som også kan bringes med tilbage til skolen. Omvendt understreger lærerne dog også, at alle børn ikke skal gå samme aktiviteter blot for at følge klassefællesskabet, hvis interesserne er forskellige. Her kan børnene finde nye fællesskaber i foreningslivet.

Opfølgning er vigtig

Hvis børn og unge skal fastholdes i en aktivitet, er der brug for opmærksomhed på flere punkter, ikke mindst i forhold til:

- ⇒ Økonomisk støtte som muliggør udsatte familiers betaling af barnets fritidsaktivitet. Erfaringen fra støtteordninger viser, at en kort og tidsbegrænset økonomisk støtte kan medføre frafald, når støtten ophører.
- ⇒ Geografisk afstand til foreningen har betydning for barnets/den unges mulighed for at transportere sig derhen. Børn skal præsenteres for den forening – fx spejderforening - som er tættest på deres bopæl.
- ⇒ Opfølgning er et must. Både ved de enkeltstående arrangementer og i forhold til børnenes opstart i forening. Der skal her ske en opfølgning til både barn, forældre og forening.

3. Om rapporten og evalueringens metode

Evalueringen bygger på interviews, observationsbesøg og materialestudier - herunder interviews med frivillige, børn, forældre og kommunale aktører.

Red Barnet har indenfor projektperioden 2016-2018 for "Plads til mig i det grønne" været aktive med flere andre projektbaserede indsatser, som har haft fokus på naturoplevelser og/eller fritidsaktiviteter for udsatte børn og unge. Det kan derfor være vanskeligt at anskue erfaringer og resultater for "Plads til mig i det grønne" isoleret, da der - også i kommunerne - er en oplevelse af samspil mellem de enkelte indsatser. Med evalueringen inddrages derfor også data og læring opnået via andre indsatser (bl.a. "Plads til Alle"), der både ift. målgruppe, aktiviteter og kommuner har adskillige lighedspunkter og læringsmuligheder.

Evalueringens konklusioner og anbefalinger bygger både på input fra gennemførte interviews og observationer samt øvrigt relevant datamateriale – herunder blandt andet viden opnået fra "Plads til alle" i samme kommuner.

Evalueringens resultater præsenteres med nærværende rapport i en kort og formidlingsvenlig form med fremhævelse af de centrale resultater, konklusioner og anbefalinger fra "Plads til mig i det grønne". Det kan anbefales også at læse evalueringsrapporten for "Plads til Alle", hvis man ønsker at få en bredere perspektivering af den organisatoriske side af samarbejde og partnerskaber mellem frivilligsamfund og kommuner på fritidsområdet.

Metoder

Evalueringen er baseret på følgende kvalitative metoder:

Interviews med

- Fritidsvejledere i deltagende kommuner i "Plads til mig i det grønne" (4)
- Foreningsledere fra fritidsforeninger i projektet (5)
- Frivillige, som har deltaget i projektet (3)
- Lærere i modtageklasser (2)
- Børn og forældre, som har deltaget i projektet (5)
- Boligsociale medarbejdere (2)
- Projektledelsen for "Plads til mig i det grønne" (2)

Materialestudier og observationsbesøg

- Observationsbesøg i orienteringsklub, spejderforening og på vintercamp
- Oplæg og programmer
- Ansøgning
- Relevante evalueringsrapporter/notater el.lign.

Udover ovenstående inddrages også data og resultater fra Plads til Alle evalueringen i det omfang, at disse bidrager med supplerende og relevant viden ift. følgeordninger og fritidsoplevelser hos udsatte børn. Der inddrages således

blandt andet viden fra interviews med frivillige følgevenner, som har fulgt børn til fritidsaktiviteter indenfor projektperioden.

4. Om Plads til mig i det grønne

Et aktivt fritidsliv kan være en vigtig kilde til børns udvikling og trivsel. Børn med et aktivt fritidsliv er således oftere i bedre trivsel end børn uden fritidsinteresser. Dette viser adskillige undersøgelser - bl.a. Børnerådets undersøgelse fra 2014, hvor børnene selv efterspørger at være en del af fællesskaber udenfor skolen.

Gennem fritidslivet kan børn således få nye venskaber, kompetencer, tillid og sund voksenkontakt. Fritidsaktiviteten kan give en oplevelse af fællesskab og anerkendelse, som understøtter barnets udvikling og i sidste ende kan være afgørende for at bryde en evt. negativ social arv. Med "Plads til mig i det grønne" har formålet ikke alene været at fremme udsatte børns fritidsliv, men også at styrke fokus på muligheden for og værdien af fritidsaktiviteter i naturen.

"Plads til mig i det grønne" har haft som målsætning:

- At sikre sårbare, nydanske børn og unge mulighed for deltagelse i "grønt" fritidsliv.
- At gøre grønne fritidsorganisationer parate til at modtage sårbare børn og unge i deres medlemskreds i samarbejde med Red Barnets egne frivillige.

Projektets primære målgruppe har været nydanske børn i alderen 5-12 år, hvis forældre af økonomiske, sociale, kulturelle eller helbredsmæssige grunde ikke har mulighed for at sikre eller understøtte deres børns deltagelse i fritidslivet.

"Plads til mig i det grønne" bygger på en koordineret indsats, hvor lokale foreninger, den lokale kommune og Red Barnets lokalforening arbejder sammen om at give udsatte børn adgang til et aktivt grønt fritidsliv og en god modtagelse og fastholdelse i klubben/foreningen.

Projektet har været bygget op omkring følgende aktivitetsramme:

- a) Kommunerne henviser sårbare, nydanske børn med behov for fritidstilbud
- b) Rekruttering af frivillige fra Red Barnets lokalforeninger
- c) Netværksdannelse til lokale, grønne fritidsorganisationer med henblik på samarbejde
- d) Introduktion til grønne fritidsorganisationer
- e) Korps af frivillige, som følger udsatte børn til og fra friluftaktiviteten.

"Plads til mig i det grønne" er gennemført af Red Barnet i samarbejde med to udvalgte kommuner (Fredensborg og Furesø), som har en aktiv og prioriteret friluftspolitik. Det har samtidig været et krav, at kommunerne forud for projektindsatsen "Plads til mig i det grønne" skulle have mulighed for at give kontingentstøtte/fritidspas til udsatte børn.

Fundamentet for "Plads til mig i det grønne" blev som ovenfor nævnt, grundlagt med etableringen af VIND. Finansieringen og organiseringen af indsatsen faldt dog først endeligt på plads i 2016, hvor den konkrete planlægning derfor kunne iværksættes. Samtidig revurderedes og nedjusteredes de oprindelige aktivitets- og succesmål, da disse vurderedes at være uhensigtsmæssige og urealistiske ift. de faktiske rammer, hvorunder projektet skulle fungere.

Den længere forberedelsesfase har betydet, at projektet er blevet forlænget med 10 mdr., så der har været tale om en aktiv projektperiode fra 2016 til oktober 2018.

I nærværende evalueringsrapport tages selvsagt udgangspunkt i den reviderede projektindsats, der også har været lagt til grund for evalueringsmetodens omfang og fokus.

Projektets tidslinje

Der var i det oprindelige setup for "Plads til mig i det grønne" lagt op til, at der skulle gennemføres aktiviteter i minimum 3 kommuner med følgende aktiviteter:

- a) Kommunerne henviser sårbare, nydanske børn med behov for fritidstilbud
- b) Rekruttering og uddannelse af frivillige fra Red Barnets lokalforeninger
- c) Netværksdannelse til lokale, grønne fritidsorganisationer med henblik på samarbejde
- d) Introduktion til grønne fritidsorganisationer
- e) Korps af frivillige, som følger udsatte børn til og fra friluftaktiviteten
- f) Fordeling af fritidspas til udsatte børn med ønske om gratis medlemskab
- g) Uddannelse af frivillige fra grønne fritidsorganisationer med henblik på at modtage/integrere målgruppen
- h) Oprettelse af byttebørser, hvor udsatte børn får mulighed for at få adgang til gratis, brugt fritidstøj og friluftsudstyr
- i) Fundraisingaktiviteter ved Red Barnets lokalforeninger til fordel for fritidspas eller adgang til outdooraktiviteter for udsatte børn i fritidsforeningerne.

Som ovenfor nævnt blev aktiviteterne dog reduceret til punkterne a-h, idet fritidspasordningen dog alene har været en del af kommunernes indsats. Aktiviteter ift. oprettelse af byttebørs samt fundraising udgik af indsatsen i "Plads til mig i det grønne".

Samtidig reduceredes indsatsen også til at omfatte to kommuner, nemlig Furesø Kommune og Fredensborg Kommune. Der har dog gennem projektperioden været åbenhed og søgt mulighed for at udvide partnerskabet med endnu en kommune.

Ud fra ovenstående projektfokus blev der udarbejdet en konkret aktivitetsplan for samarbejdet med hhv. Furesø og Fredensborg kommuner og områdets lokale foreninger.

Tids- og aktivitetsplanen fremgår nedenfor:

Sommer 2016- december 2016

- Fastlæggelse af projektteam og aktører/interessenter
- Kontakt til kommuner med henblik på samarbejdsaftaler
- Kontakt til fritidsorganisationer ift. at afdække ønsker og muligheder for samarbejde

December 2016- marts 2017

- Etablering af konkrete samarbejdsaftaler med kommuner
- Understøttelse af Red Barnets lokalafdelinger ift. rekruttering af frivillige til projektet (i samarbejde med "Plads til Alle")
- Etablering af samarbejde med udvalgte (lokale afd.) af grønne organisationer
- Afvikling af de første konkrete aktiviteter

Marts 2017 – Aug.2017

- Understøttelse af Red Barnets lokalafdelinger i de udvalgte projektkommuner
- Samarbejde om konkrete initiativer med kommunale aktører og skoler
- Fortsatte etableringsaktiviteter ift. grønne foreninger
- Aktiviteter i de udvalgte kommuner (orientingsløb, spejderevent samt sommercamp)

August 2017 – juni 2018

- Opfølgning på lokal implementering:
  - Indsats forankret i lokalafdelinger i Red Barnet
    - Kommunale netværk/aktørsamarbejder forankret
  - Aktiviteter gennemføres i samarbejde ml. foreninger og kommune
- Vintercamp
- Afvikling af konference i maj 2018
- Efterårscamp
- Evaluering

"Plads til mig i det grønne" har i høj grad haft et indsats- og karakterfællesskab med Red Barnets projekt "Plads til alle". Som det beskrives i nedenstående tekstboks, har bl.a. rekruttering af følgevenner i Red Barnet og fokus på fritidsaktiviteter til udsatte børn været gennemgående nøgleord for begge

Red Barnet har i partnerskaber med kommuner over hele landet etableret en indsats, hvor udsatte børn og unge via frivillige støttes og motiveres til et aktivt og inkluderende fritidsliv. "Plads til alle" startede op som pilotprojekt i 2012 og har siden spredt sig til 22 kommuner. Siden 2016 har indsatsen i flere kommuner fungeret i samarbejde med DBU, men de frivillige følgevennernes hjælp har omfattet fritidsaktiviteter indenfor alt fra fodbold til tegneskole, spejder og svømning mv.

projekter. Derfor er der også sammenfald mellem kommuner og frivillige, som deltager i begge projekter – herunder også Red Barnets aktiviteter i begge kommuner.

Ovenstående og reviderede plan for "Plads til mig i det grønne" er blevet fulgt, idet det dog endnu er for tidligt at kunne tale om en fast forankring af indsatsen i de lokale Red Barnet afdelinger.

Sammenfattende

"Plads til mig i det grønne" har i projektets opstart ændret volumen og fokus for indsatsen, således at fokus i højere grad har været at understøtte forenings- og kommunesamarbejdet og i mindre grad have fokus på følgeordninger.

Den ny tids- og procesplan for projektet blev sat i værk med udgangen af 2016 og har medført, at der er blevet etableret samarbejde med kommunerne Furesø og Fredensborg med konkrete grønne samarbejdsaktiviteter til følge.

Projektets indsats peger mod det langsigtede mål at etablere strategisk fokus på friluftaktiviteter og samtidig styrke båndet mellem frivillige og professionelle aktører.

Vurderet ud fra de givne rammer hos såvel Red Barnet som grønne foreninger og kommuner, har den ændrede projektplan og målsætning været hensigtsmæssig for at skabe lokal handling og forandring for de udsatte børn.

5. Projektets organisering

”Plads til mig i det grønne” har haft tilknyttet en projektleder. Der skete tidligt i processen af interne organisatoriske årsager et skift i bemanningen af projektledelsesfunktionen. Projektlederen, som var tilknyttet den indledende og afdækkende fase i 2016, blev således afløst af ny projektleder med udgangen af 2016. Skiftet i projektledelse vurderes ikke at have haft betydning for projektets kontinuitet og gennemførelse, da der i overdragelsesfasen var parløb mellem fra- og tiltrædende projektleder.

Projektlederen, som har været tilknyttet projektperioden ultimo 2016-oktober 2018, har mangeårig erfaring med naturvejledning og grønne aktiviteter, som han har kunnet inddrage i arbejdet med ”Plads til mig i det grønne”. Han har desuden gennem projektperioden haft løbende sparring med bl.a. projektejer og øvrige sekretariatsmedarbejdere i Red Barnet. Der har bl.a. i forhold til samarbejdet omkring understøttelse af de lokale Red Barnet-afdelinger været et parløb med ”Plads til Alle”, som i samme kommuner har arbejdet med rekruttering af frivillige til følgeordninger i deres indsats.

Da ”Plads til mig i det grønne” er et samarbejdsprojekt mellem Red Barnet og de deltagende kommuner, har der gennem forløbet været et tæt samarbejde mellem de kommunale fritidsvejledere og projektlederen i Red Barnet. Aktiviteterne er således blevet udviklet og gennemført som fælles indsatser. Derfor er en stor del af det organisatoriske setup i forhold til aktiviteterne da også iværksat og varetaget af fritidsvejledningen i de to kommuner. Arbejdsdelingen mellem Red Barnet og fritidsvejledningen fremgår af afsnittene omkring hhv. samarbejdet med de kommunale aktører og gennemførte aktiviteter.

Generelt udtrykkes der stor tilfredshed med organisering og samarbejdet blandt de deltagende parter.

Sammenfattende

Samarbejdet mellem Red Barnet og kommunernes fritidsvejledning har fungeret gnidningsløst og med professionel arbejdsdeling, hvor parterne har varetaget de opgaver, som i kraft af respektive netværk og funktioner har balanceret indsatsen. Red Barnet har haft projektlederrollen og kontakten til skoler og foreninger ifm. enkeltstående arrangementer, mens det har været fritidsvejledning, som har haft rollen som primus motor for feriecamps, med Red Barnet i en understøttende rolle.

”Plads til mig i det grønne” og ”Plads til Alle” har gennem projektperioden haft et tæt samarbejde omkring bl.a. rekruttering af frivillige.

6. Samarbejdet med foreninger

Der blev fra projektets opstart medio 2016 gjort en lang række tiltag ift. at skabe samarbejde med landsdækkende fritidsorganisationer med aktiviteter, som både foregik i naturen og som samtidig henvendte sig til en målgruppe af børn i alderen 5-12 år. Der blev således taget henvendelse til bl.a. Danmarks Sportsfiskerforbund og landssekretariater for spejderorganisationer ift. at skabe centralt forankrede partnerskaber. Det viste sig dog, at det i forhold til det konkrete projekt var en mere direkte og hurtig vej at målrette indsatsen til lokale foreninger, som kunne etablere et konkret samarbejde uden at involvere landsdækkende partnerskaber.

Projektledelsen for "Plads til mig i det grønne" tog derfor kontakt til lokale foreninger med aktiviteter i naturen i såvel Furesø Kommune som Fredensborg Kommune. Her blev der med udgangspunkt i foreningernes muligheder og tilbud lavet aftaler om konkrete aktiviteter.

Der blev blandt andet rettet henvendelse til spejderorganisationerne i begge kommuner, som blev spurgt om deres interesse i at deltage i hhv. events og camps, og hvor der hurtigt var en positiv interessetilkendegivelse.

Citat, spejderforening:

Jeg tror, at integration er noget, som skal ske alle vegne, så vi skal alle være en del af den proces. Samtidig er det internationale aspekt et centralt element i spejderbevægelsen. Uanset hvem og hvor du er, så er du et menneske, og vi vil lære dig at kende. Det er grundlæggende for spejderkorpset. Vi er også kendetegnet ved, at vi er for alle religioner. Så det var oplagt, at netop vores spejderkorps gik ind i samarbejdet.

Der blev derfor etableret et samarbejde med KFUM-spejdere i Fredensborg kommune samt en afdeling af DDS i Furesø kommuner. Samarbejdet har konkret omsat sig i afholdelse af en særlig eventdag for nyankomne børn i målgruppen samt spejdernes deltagelse i sommer- og vintercamps – begge dele afholdt i samarbejde med kommunale fritidsvejledere. De konkrete aktiviteter beskrives i senere afsnit.

"Det grønne" kan favne bredt

Det viste sig hurtigt i opstarten af projektet, at begrebet "grønne" foreninger skulle tænkes bredt for at skabe tilbud, der kunne favne en målgruppe af ikke foreningsvante og nyankomne børn i et aldersspektrum fra før-skole-alder til 12 år. En række af de "traditionelle" foreningsaktiviteter i naturen som eksempelvis sejlads og søsport forudsætter, at børnene er ældre end projektets målgruppe, ligesom nogle af aktiviteterne forudsætter et vist sprogligt kundskabsniveau for at have den tilstrækkelige sikkerhed i aktiviteten.

Projektet valgte derfor i samråd med foreninger og fritidsaktører at lave en relativt bred definition af det grønne/naturen, således at der ikke som sådan kun var tale om deciderede friluftaktiviteter (sejlads, spejderliv, fiskeri o.lign.), men

også sports- og fritidsaktiviteter, som foregår i naturen, fx orienteringsløb og rollespil. Konkret har det bredere samarbejde betydet, at der som en del af "Plads til mig i det grønne" er afholdt en introduktionsdag til orienteringsløb for børn i modtageklasser, ligesom rollespilsforeninger og løbeklubber har deltaget i de afholdte sommer-, vinter- og efterårscamps i de to kommuner.

Citat, foreningsrepræsentant

Orienteringsløb er oplagt som en grøn fritidsaktivitet. Vi laver i forvejen noget tilsvarende for skoleklasser, så den slags arrangementer var velkendte for os. Børnene får motion, men også selvtillid i forhold til at kunne løbe alene i en skov og kunne finde vej. For mange er det grænseoverskridende at løbe alene i en skov. De små sejre har en betydning.

Der efterspørges dog fra foreningerne en grundig introduktion til dagen, så de som foreninger kan være bedre forberedte på målgruppe og behov. Et ønske som understøttes af de deltagende lærere, der også kunne have ønsket, at både de selv og foreningerne havde haft bedre kommunikation op til dagene.

Citat, forening

Det er vigtigt at ruste foreningerne til arrangementerne. Vi skal gerne vide, hvilke børn, som kommer – taler de dansk, hvor gamle er de og så videre. Ellers risikerer vi, at dagen bliver dårlig for både børn og os.

Vilje og rummelighed – men brug for støtte

Foreningerne peger på, at de har en stor vilje til at indgå samarbejde omkring at modtage udsatte børn og unge i deres fællesskab. Men samtidig gør de også opmærksom på, at de godt kunne tænke sig yderligere opkvalificeringsforløb, hvor de kunne få endnu bredere viden om børnenes behov og forventninger til foreningslivet.

Citat, foreningsrepræsentant

Det kunne godt være relevant for os at deltage i flere kurser eller lignende om børnenes behov. Vi er generelt meget rummelige, men vi ved jo ikke alt. Man finder jo selvfølgelig ud af det undervejs, men alligevel.

Det er da også oplevelsen hos fritidsforeninger og Red Barnet, at der er brug for at understøtte foreningerne i deres modtagelse af børnene. I forbindelse med "Plads til Alle" har man derfor også lokalt tilbudt introduktionskurser for foreningsfrivillige og følgevenner ift. børnenes behov, samværspolitik etc. Der efterspørges fra foreningerne yderligere initiativer, så flere fritidsforeninger og dermed også børn får glæde af kvalificeringen.

Foreningerne peger derudover på, at det også kunne være fint med en ekstra hånd/hjælp i starten. Der er ofte mangel på frivillige trænere og ledere i foreningerne, så det kan være svært at finde tid til at give den grundige introduktion og modtagelse, som barnet kan have brug for.

Citat, forening

Måske hvis der kom en med fra Red Barnet. I starten har børnene tit brug for en instruktør. Det kan vi godt stille til rådighed et par gange, men ikke mange gange. Vi er ikke nok voksne til at kunne "mandsopdække" dem. Det behøver ikke være nogen, som er eksperter, men nogle som tør.

Derudover er foreningerne også meget opmærksomme på, at de har en begrænsning i kapacitet og kompetencer ift. omfanget af udsatte børn, som kan rummes. Trods kurser og følgevanshjelpe er der en bekymring hos foreningerne ift. om inklusionen af flere socialt udsatte børn vil fjerne foreningens kernegrundlag og samtidig også give en dårlig oplevelse for børnene.

Citat, forening

Vores holdning er, at der skal være plads til alle slags børn, men vi vil ikke sætte vores kerneydelser over styr for at skabe plads til alle. Vi har altid haft lidt skæve børn, som har fundet en plads hos os, men der er grænser for, hvor mange vi kan optage. Vi arbejder på ikke at lade vores hjerte løbe af med os.

I hver af de to kommuner, som har deltaget i "Plads til mig i det grønne" er der etableret et samarbejde med mange foreninger, som gør det lettere dels at finde en forening i barnets nærområde og dels at "fordele børnene" og dermed imødegå foreningernes bekymring for at bruge deres frivillige kræfter på andet deres kerneaktivitet. De frivillige befinder sig i foreningslivet pga. et hjerte for den givne aktivitet – hvad enten det er spejder, fodbold eller rollespil – og en overvægt af sociale opgaver tærer på de frivilliges energi og lyst til at lægge timer i foreningen. Tidligere undersøgelser (bl.a. evalueringer af ministerielle støtteordninger) har da også vist, at foreningerne er rigtig gode til at styrke børns integration, men ikke selv oplever, at de laver integrationsarbejde. Foreningerne dyrker et socialt fællesskab omkring en hovedinteresse – fx basketball – og ad den vej inkluderer de foreningsuavante børn i deres netværk. Balancen mellem det sociale og det aktivitetsfaglige skal ikke ændres for meget, hvis de frivillige og deres engagement skal fastholdes. Dette er der stor forståelse for hos både Red Barnet og fritidsvejlederne.

Citat, fritidsvejleder

Foreningerne vil generelt set meget gerne samarbejde og inkludere udsatte børn i deres forening. Det er vigtigt, at vi som kommune og samarbejdspart er god til at høre, hvad de siger til os. Når de siger, at de lige nu ikke har ressourcer til at tage flere sårbare børn ind, så må vi respektere det og finde på noget andet.

Forældrene

Foreningerne efterspørger samtidig også redskaber til at tage dialogen med forældrene. Ofte er det i de udsatte familier med etnisk minoritetsbaggrund kun børnene, der kan tale dansk, mens forældrene alene taler deres modersmål.

Her oplever foreningerne en frustration og sproglig barriere ift. at kunne give forældrene den nødvendige information.

Citat, foreningsrepræsentant

Vi kan jo som forening ikke bare sende et brev hjem til forældrene – de har brug for meget præcise informationer. Jeg ved, at en af de andre foreninger faktisk lavede et informationspapir, som børnene fik med hjem om prøvetræning, men det var ikke præcist nok. Det var bedre, hvis forældre kunne komme til et møde og få informationen direkte. Måske med tolk.

Samarbejdet med forældre, som ikke er vant til dansk foreningskultur, er generelt en udfordring for foreninger – også udenfor denne projektsammenhæng.

Citat, fritidsvejleder

Forældrene har tit brug for støtte. De ved ikke, hvordan man gør i praksis: Hvor klæder man om? Hvordan foregår en træning? Hvordan hilser man på træneren?

Mange forældre har udover lavpraktisk hjælp brug for løbende støtte i at få barnet af sted, ligesom der kan være brug for opfølgning med mulighed for spørgsmål efter barnets træning.

Citat, lærer

Mange af børnene er også alene hele eftermiddagen, fordi forældrene arbejder på skæve tidspunkter. Der er ingen til at følge børnene til fritidsaktiviteter.

Det er en stor opgave for frivillige, som fx er engagerede i spejderlivet og lægger mange timer i arbejdet med børn og unge, også at lave en opsøgende og oplysende indsats for børnenes forældre.

På dette område vil vidensdeling og samarbejde mellem foreninger og kommunale aktører kunne understøtte en fælles informationsstrategi, så forældrene får den tilstrækkelige viden, der kan komme både deres børn, dem selv og foreningerne til gode. Der er på andre foreningsområder og geografier gjort mange tiltag for at finde løsninger til øget inddragelse af forældrene i deres børns fritidsaktiviteter. Disse løsninger kan kommunerne være med til at sprede til de grønne foreninger.

Økonomisk støtte

Det har været et kriterium for udvælgelsen af kommunerne i ”Plads til mig i det grønne”, at kommunen har haft mulighed for at yde økonomisk støtte til børnenes kontingent og/eller udstyr. Dette har en oplevet stor betydning for børnenes mulighed for deltagelse – primært fordi det konkret giver børnene adgang til at deltage i aktiviteter, men også fordi det letter foreningernes arbejde med at hjemhente manglende betaling af kontingentstøtte.

I forbindelse med evalueringen af Red Barnets fritidslivsprojekter er der gennemført interviews med bl.a. børn, forældre og foreningsrepræsentanter. Her peges der også på vigtigheden af den økonomiske støtte.

Citat, mor

Mor: Min søn er meget glad for at komme af sted og vil gerne fortsætte, men jeg ved ikke, hvor længe vi kan få hjælp til at betale. Vi har ikke råd til selv at betale.

Der er forskellige målgrupper, varighed og omfang knyttet til kommunernes dækning af kontingent- og udstyrsudgifter. Hvor nogle kommuner har særligt fokus på børn med flygtningebaggrund, har andre et støttekriterium, som er baseret på husstandsindkomst. Og nogle giver støtte til børn op til 16 år, mens andre støtter unge op til 29 år. Med ”Plads til mig i det grønne” har målgruppen været børn i alderen 5-12 år.

I Furesø Kommune er der i 2017 ydet vejledning til 255 børn og unge, hvoraf 96 har modtaget økonomisk støtte. Kommunen har udover samarbejdet med Red Barnet flere andre samarbejdspartnere – herunder lokale foreninger.

Gennem individuelle og klassebaseret vejledning har fritidsvejlederne i Fredensborg Kommune haft kontakt med 1048 børn. Heraf har 361 fået bevilget fritidspas i skoleåret 2017/2018. Også her har kommunen indgået partnerskaber på flere områder. Udover partnerskabet med Red Barnet, er der bl.a. også partnerskab mellem kommunen og DGI.

Økonomisk støtte er således i begge kommuner forankret i en helhedsindsats, som iflg. alle involverede parter (frivillige, foreninger og kommunale aktører samt ikke mindst forældre) er nødvendig, hvis de udsatte børns barrierer skal overvindes.

Sammenfattende

Der er en åbenhed og rummelighed i de grønne foreninger ift. at inkludere udsatte børn i fællesskabet. Foreningerne har deltaget med engagement og tilstedeværelse i projektets aktiviteter. De grønne foreninger er med projektet defineret bredere end traditionelt fritidsliv for at tilgodese børnenes interesser og muligheder – derfor har også rollespil og orienteringsløb indgået som en del af projektets aktiviteter.

Foreningerne peger på, at de gerne vil have støtte til at sikre den rette inklusion af børnene og til forældrekontakten, ligesom de også har en begrænsning på, hvor mange børn, som kan inkluderes uden af kerneaktiviteterne overskygges af socialt fokus.

7. Samarbejdet med kommunale aktører

”Plads til mig i det grønne” har haft to kommuner som gennemgående samarbejdspartner i projektforløbet. Derudover har der været gjort forsøg på også at inddrage Red Barnets lokalafdeling, fritidsforeninger og kommunale aktører fra det nordlige København, hvilket dog indenfor projektperioden blev udfordret af såvel interne som eksterne forudsætninger. Der var således sygdom, jobskifte og strukturelle udfordringer, som betød, at indsatsen koncentreredes om de to kommuner, som tidligt i processen havde budt ind på samarbejdet.

Der var som indledende nævnt gjort tiltag ift. at indgå samarbejder på ledelsesniveau i de to kommuner. Herefter var det opgaven at få de overordnede rammer omsat i et praktisk samarbejde.

Tilgangen blev, at projektlederen sammen med kommunens fritidsvejledere stod for at skabe særlige aktiviteter med en arbejdsfordeling, hvor projektlederen for ”Plads til mig i det grønne” stod for kontakt til deltagende foreninger ifm. konkrete arrangementer, mens fritidsvejledere varetog de eksterne støttefunktioner (fx fritidspas og udstyrsstøtte). Fritidsvejlederne var samtidig også dem, der udpegede relevante skoler, som kunne have børn i målgruppen for indsatsen. Herefter overtog projektlederen kontakten til skolerne for at informere lærerne om ”Plads til mig i det grønne”, de konkrete arrangementer og praktiske forhold.

Derudover etableredes samarbejde mellem Red Barnet og fritidsvejlederne om eksisterende feriecamps, hvor Red Barnet støttede op omkring kommunens planlægning og facilitering af uger, som havde fokus på det grønne foreningsliv.

Kontakten til skolerne

Indgangen til skolerne og dermed målgruppen af børn var imidlertid ikke så enkel, når det drejede sig om rekruttering til særlige arrangementer for udsatte børn. Med ”Plads til mig i det grønne” er der nemlig tale om en indsats som primært henvender sig til børn med anden etnisk baggrund end dansk, og udfordringen var således at lave en indsats, hvor man fik fat i den rette målgruppe af børn uden at tage dem ud af deres almindelige klassesammenhæng. Derfor rettedes fokus mod nyankomne børn, hvor fællesnævneren ikke blev etnicitet, men opholdstid i Danmark. Dette gjorde det muligt at målrette indsatsen mod børn i basisklasser. Her kunne børnene blive i deres vanlige fællesskab og stadig deltage i arrangementerne under ”Plads til mig i det grønne”.

Modtagelsen af nyankomne børn var imidlertid ikke organiseret ens på de deltagende skoler. På nogle skoler gik de nyankomne børn i en selvstændig klasse, som kunne deltage i fx orienteringsløb, mens de nyankomne børn på

andre skoler straks udslusedes på basis-hold. På sidstnævnte skoler var der derfor en bekymring for, om man ved at tage børn med etnisk minoritetsbaggrund ud af deres basisklasser gik imod integrationsplanens sigte. Der blev derfor arbejdet på at finde en model, hvor den rigtige målgruppe under de rette forhold kunne deltage i projektets aktiviteter.

For børnene, som er ude i almindelige klasser, er det ikke lærerne fra modtageklasserne, som er tættest på dem. Det var derfor ikke alene lærerne for modtageklasserne, der kunne udpege børn, som ville have glæde af arrangementet. Også skolens øvrige lærere blev inddraget.

Selv om skolerne således har været meget åbne overfor samarbejdet, har der også været visse udfordringer ift. den konkrete planlægning.

Citat, lærer

Vi havde desværre ikke mulighed for at deltage i spejderarrangementet – tidshorizonten var for kort til vores planlægning. Vi havde allerede arrangeret en skovtur samme dag. Hvis vi tidligere havde vidst, at der var et spejder-arrangement, havde vi valgt det i stedet for en skovtur. Det er vigtigt, at arrangementer meldes ud i god tid, for at vi kan planlægge.

Skolerne ser positivt på de arrangerede events, hvor børnene introduceres til fritidsaktiviteter som fx spejder og orienteringsløb. De har dog en bekymring for, hvorvidt de enkeltstående dage vil medføre, at børnene faktisk starter til fritidsaktivitet. Det kræver dels en grundig introduktion ift. dagens formål og dels en individuel opfølgning hos de deltagende børn og deres forældre. En opfølgning, som lærere og foreningsfrivillige har svært ved at finde tid til. De anbefaler derfor, at enkeltdagene præsenteres som en del af en samlet pakke med økonomisk støtte, transport, tolkning, orientering af forældrene mv.

Citat, lærer

Arrangementet var en god dag for klassen – og det er jo positivt for børnene. Men det vil nok ikke bringe flere børn ud i et aktivt fritidsliv. Det kræver mere end én dag.

Skolerne har dog som følge af de arrangerede dage aftalt en fælles skovtur for alle fem skoler. Aktiviteterne har således ikke alene medført en introduktion til fritidsaktiviteter, men har også understøttet dannelsen af netværk på tværs af skoler, hvor eleverne får yderligere muligheder for at danne og indgå i nye sociale netværk.

Fritidsvejlederne

Der er i begge de deltagende kommuner en velfungerende og forankret fritidsvejledning.

Furesø Kommune var inden opstart af "Plads til mig i det grønne" en del af Red Barnets andet projekt "Plads til Alle". Kommunens fritidsvejleder var således allerede i sin funktion med til at bistå oprettelsen af følgeordningen "Plads til Alle". Det gav derfor god mening, at kommunen også blev en del af "Plads til mig i det grønne". Samspillet mellem de to projekter har fungeret på den måde, at "Plads til alle" har stået for følgeordningen, mens "Plads til mig i det grønne" har haft fokus på at præsentere grupper af børn for fritidsaktiviteter i det grønne.

I Fredensborg Kommune havde Red Barnet ikke en lokalafdeling, men havde familie- og naturoplevelsesklubber i området. I 2017 blev kommunens fritidsvejleder kontaktet af Red Barnet ift. at indgå samarbejde omkring "Plads til Alle" og "Plads til mig i det grønne". Indsatsen passede godt sammen med kommunens fritidspolitik, og der blev derfor indgået en samarbejdskontrakt, hvorefter der startedes konkrete samarbejder omkring feriecamps.

Fritidsvejlederne havde således i begge kommuner i forvejen en central rolle i arbejdet med at hjælpe udsatte børn ind i fritidslivet. I en af kommunerne sker opsporingen af børn ved dels henvendelser fra faglige aktører og forældre og dels ved en systematisk screening af børn i 2. klasse på alle byens skoler. I den anden kommune spores børnene primært via henvendelser fra faglige aktører, som har kendskab til børn med brug for støtte. I begge kommuner er der således praksis og beredskab ift. at finde og hjælpe børn, som har brug for hjælp til at finde vej ind i fritidslivet – og vejlederne hjælper med afdække, hvad der kan lade sig gøre i forhold til nærmiljøet, støttemuligheder m.m.

I tekstboksen nedenfor opridses kort fritidsvejledningernes hovedtræk.

Furesø Fritidsvejledning (FV) har til formål at hjælpe foreningsuvante børn og unge i alderen 6-29 år med at blive en aktiv del af foreningslivet i Furesø Kommune. FV støtter både med vejledning til at finde den rette fritidsaktivitet og økonomisk støtte til foreningskontingent på max 1.200 kr. årligt pr. barn. Ansøgninger om fritidspas sker via medarbejdere fra Børn og Familie, Jobcentret, sundhedsplejersker, skolelærere, og enkelte henvendelser kommer fra foreningerne eller direkte fra familierne

I Fritidsvejledningen i Furesø Kommune er der afsat lønmidler til halvanden fritidsvejleder.

Fritidsbutik – Fredensborg Kommunes fritidsvejledning - er en opsøgende og proaktiv indsats med det overordnede formål at skabe mulighed for varige kontakter for alle børn og unge til aktiviteter i fritids- og foreningslivet. Fritidsvejledningen varetager præsentation af kommunens fritidstilbud på skoler, vejledning af det enkelte barn, udvikling af events og ferieaktiviteter, samarbejde med foreninger og administration af fritidspas-ordningen mv. Fritidspasset anvendes primært til kontingentbetaling, men der kan suppleres med finansiering af udstyr og ture. Til dækning af kontingent bevilges der typisk et tilskud på gennemsnitligt 1.500 - 2.000 kr. pr. barn. Herudover kan der bevilges midler til ture eller udstyr.

Vurdering og bevilling foretages af fritidsvejlederen.

Fritidsbutikken bemannes af 2 fritidsvejledere svarende til 1,7 årsværk.

Med "Plads til mig i det grønne" har fritidsvejlederne deltaget aktivt i de afholdte arrangementer og har samtidig haft mulighed for at bistå børnene med fritidspas og udstyr etc., hvis børnene har lyst til at starte til en fritidsaktivitet efter "snuseforløbet". Fritidsvejlederne har desuden benyttet arrangementerne til at få en dialog med lærerne og gøre opmærksom på, at fritidsvejledningen kan kontaktes, hvis der er børn, som har brug for hjælp til at starte op i fritidsaktiviteter. Fritidsvejlederne har også efterfølgende kontaktet lærerne per mail med generel information om den hjælp, som kan hentes i fritidsvejledningen.

Citat, fritidsvejleder

Det giver rigtig god mening at præsentere børnene for foreningsaktiviteter – det er jo en slags træning ud i foreningslivet.

Citat, fritidsvejleder

Vores arbejde er i høj grad at fortælle, at vi findes. Vi får henvendelser fra rigtig mange aktører, som er i berøring med børnene. Vi starter så med at lave et møde med familien, hvor vi snakker om fritidsaktiviteter. Vi snakker om, hvad barnet gerne vil og hvilke udfordringer, der evt. kunne være. Vi tager altid udgangspunkt i familiens situation. Vi følger børnene meget sjældent. Ikke fordi at behovet ikke er der – men vi har ikke tid. Derfor er følgevansordningen en virkelig god idé.

Fritidsvejlederne oplever, at der med "Plads til mig i det grønne" har været et godt samarbejde med Red Barnet. Samarbejdet har både favnet projektlederne og koordinatorene for "Plads til Alle" og "Plads til mig i det grønne", men også de lokale frivillige projektledere fra Red Barnet.

Fritidsvejlederne kan se, at der er et stort potentiale og nytteværdi i, at frivillige kan hjælpe udsatte børn med at komme ud i et fritidstilbud. Hvad den frivillige kan og vil pålægges, afhænger af barnets behov og den frivilliges ressourcer, men vejlederne har et ønske om, at den frivillige måske også kan få forældrene med, ligesom de også kan have en kontakt til foreningen. Der har tidligere i fritidsvejledningen været gjort forsøg med at uddanne 9. klasser som mentorer (Fredensborg kommune), ligesom der også er gjort forsøg fra kommunerne med selv at finde frivillige. Dette har imidlertid krævet mange ressourcer og stor kommunal koordinering. En frivillig følgeordning, hvor Red Barnet står for rekruttering og koordinering, er derfor klart at foretrække for fritidsvejledningen. Samtidig oplever kommunerne også, at det er lettere for Red Barnet end for kommunen at rekruttere frivillige.

Citat, kommunal aktør

Folk vil hellere være frivillig for Red Barnet end for kommunen. Derfor er Red Barnets projekter super relevante.

Den daglige kontakt med foreningerne

I forbindelse med de konkrete events, som har været afholdt som del af "Plads til mig i det grønne" har det overvejende været projektlederen fra Red Barnet, som har haft kontakten til foreningerne. I det øvrige foreningsarbejde er det imidlertid fritidsvejlederen, som har og også tidligere har haft kontakt med foreningerne. Fritidsvejlederen laver aftaler med træneren/lederen om, hvordan der bliver taget imod barnet/den unge. Fritidsvejlederne i en af kommunerne fortæller dog i interview, at de med "Plads til mig i det grønne" har fået en større opmærksomhed på og kontakt med de grønne foreninger.

Fritidsvejlederne arbejder – i varierende grad i de to kommuner - sammen med de lokale foreninger og forsøger at besøge foreninger, deltage i møder osv.

I en af kommunerne har fritidsvejlederne også mulighed for at lave særlige opkvalificeringsindsatser for de enkelte foreninger – fx til en forening som har modtaget børn med ADHD. Her kan en psykolog fra kommunen besøge foreningen og fortælle de frivillige om børn med ADHD – deres adfærd og behov.

Kontakten mellem foreninger og kommune vurderes som afgørende for et ligebyrdigt samarbejde. Der er lavpraktiske udfordringer ift. at få møder mellem frivillige og kommunale aktører til at fungere i hverdagen, da de frivillige jo typisk først er disponible udenfor kommunens åbnings- og arbejdstid. Dette har også været en udfordring i forbindelse med "Plads til mig i det grønne". Konkret er det blevet oplevet som svært at få skolelærerne til at finde tid til at mødes udenfor aftalt arbejdstid, da de har en presset hverdag med krav om tilstedeværelse på skolen i mange timer.

Citat, fritidsvejleder

Måske skal praksis være at spørge skolerne først, om hvilke dage de kan deltage i møder, før foreningerne inviteres. Foreningerne gør meget ud af det, og så er det surt, hvis skolerne ikke bider på og ikke dukker op.

Citat, lærer

Kontakten til Red barnet har været fin, men rammerne skal være mere klare. Det er rigtig godt, at kommunikationen kører på mailen – vi skal passe på med ikke at planlægge for mange møder – vi har så travlt med alt muligt.

Sammenfattende

Skolerne har en helt central rolle ift. at spotte de udsatte børn, som har brug for støtte til at finde vej ind i foreningslivet. Fritidsvejledningen er derefter helt afgørende ift. at hjælpe børnene konkret videre med vejledning og støtte.

Både den individuelle vejledning og økonomiske støtte har stor betydning for børnenes søgning og fastholdelse i foreningslivet. Fritidsvejlederne har generelt en stor kontakt til foreningerne, men har med "Plads til mig i det grønne" fået udbygget kendskabet til og bredden i deres "grønne" tilbudsvifte.

Der er brug for en opmærksomhed på, at samarbejdet med såvel foreninger som lærere og øvrige kommunale aktører kræver en koordinering. Praktiske forhold som arbejdstider og årsplaner mv. stiller krav om kreativitet og fleksibilitet ift. kommunikation og møder.

8. De frivillige i Red Barnet

En væsentlig del af ”Plads til mig i det grønne” var understøttelse af Red Barnets lokalafdelinger ift. rekruttering af frivillige følgevenner til projektet. Indsatsen ift. lokalforeningerne blev dog mere end blot at understøtte rekrutteringen af frivillige, idet der under projektperioden skete organisatoriske ændringer i Red Barnets lokalafdelinger.

Projektlederen fra ”Plads til mig i det grønne” har derfor, bl.a. sammen med den regionale frivilligkoordinator fra Red Barnet, konkret været involveret i det organisatoriske arbejde med at opbygge ny lokalafdeling i én af kommunerne. Samtidig har det også betydet, at der har været få frivillige at inddrage, da der en del af projektperioden har manglet den lokale forankring i form af en lokalafdeling for Red Barnet. Projektleder, koordinatore og resterende frivillige har derfor i høj grad selv været aktive og har varetaget nogle af de funktioner, som Red Barnet havde indgået samarbejde omkring med kommunerne – bl.a. i forbindelse med feriecamps. Her har de bl.a. deltaget som praktiske hjælpere på aktivitetsdage og camps.

Som en del af Red Barnets aktiviteter i ”Plads til mig i det grønne” har indsatsen udover frivillighjælp søgt at understøtte de arrangementer – fx camps – som fritidsvejlederne arrangerer i ferieperioderne. Her har Red Barnet blandt andet sikret transporten til og fra feriecamps ved at stille en bus til rådighed. Bussen har betydet, at langt flere børn har haft mulighed for at deltage i campen.

Citat, boligsocial medarbejder

Det har været helt afgørende at have bussen. De andre år har vi oplevet problemer med transporten. Vi kan se, at vores børnetal er fordoblet i forhold til de øvrige år. Jeg er slet ikke i tvivl om, at bussen har gjort forskellen. De her børn ville aldrig komme afsted på cykel. Mange af familierne har ingen bil, og andre har kun én, som far bruger. Derfor kan de ikke bare blive kørt af deres forældre.

Der har kun i beskedent omfang deltaget frivillige som følgevenner i ”Plads til mig i det grønne”. Ved projektets afslutning er der dog positive tegn på, at antallet af frivillige, som kan følge og matches med konkrete børn, er stigende. Der er dog en stor efterspørgsel efter frivillige følgevenner, som kræver en markant tilgang, hvis behovet skal imødekommes. I projektperiodens afslutning vurderer de faglige aktører således, at op mod 125 børn i de to kommuner tilsammen har brug for en følgevansordning.

Citat, kommunal aktør

De frivillige kan noget andet end kommunalt ansatte – de gør det frivilligt og tilbyder barnet hjælp og venskab. De er en vigtig hjælp for både barn og forældre.

Rekruttering af frivillige

Red Barnet anvender flere og forskellige veje til rekruttering af frivillige.

En væsentlig rekrutteringsvej er frivilligjob.dk, som er Danmarks største jobportal for frivilligt arbejde, og som primært er finansieret af Social- og Indenrigsministeriet. Her kan interesserede og kommende frivillige let sende en ansøgning, som er målrettet dels konkret organisation og dels typer af indsatser indenfor den pågældende organisation.

Derudover er Red Barnet også begyndt at anvende målrettede kampagner på Facebook for at rekruttere et bredere segment af frivillige. Det er således kendetegnende, at de frivillige tæt på store studiebyer som København, Aarhus og Odense i høj grad er studerende. I byer uden studiemiljø er frivilligruppen derimod typisk kendetegnet ved borgere, som ikke længere er aktive på arbejdsmarkedet (efterlønnere og pensionister), men som gerne vil bruge deres tid på at gøre en social forskel. Begge grupper er bestemt attraktive som følgevenner, men i søgen efter flere frivillige har Red Barnet også rettet fokus på den erhvervsaktive gruppe – bl.a. alderen 45-60 år. Dette er ikke alene sket gennem Facebook, men også ved tiltag som samarbejde med lokale arbejdspladser. Det er endnu en relativt ny strategi, der dog allerede har givet en del henvendelser.

Anvendelsen af flyers og plakater til rekruttering giver kun beskedne respons. Disse materialer anvendes dog som supplement til øvrige kontaktveje, idet informationsmaterialet også kan bruges af de kommunale fritidsvejledere og deres netværk.

Red Barnet overvejer – da de studerende fortsat er en engageret og stor potentiel rekrutteringskilde - også at være til stede på uddannelsesinstitutioner ved studiestart for at den vej at få potentielle frivillige.

Den konkrete rekrutterings- og screeningsproces sker i samarbejde mellem Red Barnets lønnede regionale frivilligkoordinator, projektansatte og/eller de lokale frivilligledere.

Efter screening og samtaler i Red Barnet deltager de frivillige i Red Barnets introduktionsmøder, hvor de får en introduktion til opgaven, målgruppen og retningslinjer mv. Mødet har en varighed af 3 timer og gennemføres af fagprofessionelle hos Red Barnet med kendskab til projekt og målgruppe.

Der er generelt en stor velvilje og interesse for at blive frivillig hos Red Barnet. Der er dog også en stor "konkurrence" blandt de frivillige sociale organisationer om at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige. Samtidig er der også krav, som de frivillige skal kunne imødekomme ift. modenhed, kurser, samværspolitikker, børneattester mv.

Målgruppen for følgeordningen varierer (specielt ift. børnenes udfordringer), og ordningen er derfor tilpasset de lokale behov hos børnene. Der vil således være lokale forskelle på, hvad der forventes af den frivillige som følgeven. Nogle steder følges barnet/den unge i et halvt år – andre steder få gange. Nogle frivillige skal

---

følge barnet helt ind i foreningen, mens barnet i andre kommuner ”slippes” ved lågen. Alt sammen stiller selvfølgelig i varierende omfang krav til de frivillige, hvilket kan gøre rekrutteringsproces og -muligheder forskellig fra kommune til kommune.

Generelt er det en svær balance at finde det antal frivillige, som præcis modsvarer antallet af børn med behov for følgeordning. Ikke alle frivillige passer lige godt til de børn, som har brug for en følgeven (måske kan den frivillige ikke følge om tirsdagen, har ikke bil osv.) – og hverken barn eller frivillig skal stå længe på venteliste. Der arbejdes derfor hele tiden med at finde den rigtige vægtning, så ingen børn skal vente på at blive fulgt, og ingen frivillige skal miste gejsten ved lang ventetid.

Sammenfattende

Der er hverken hos kommunale aktører eller foreninger tvivl om, at følgeordninger for de udsatte børn gør en forskel. Transport og afstand spiller en stor rolle for barnets mulighed for fritidsaktiviteter i de familier, hvor forældrene af kulturelle, økonomiske, sociale eller helbredsmæssige årsag ikke selv kan følge barnet.

Det er anbefalingen fra flere aktører, at det er mest hensigtsmæssigt at rekruttere de frivillige, når barnet er klar til at melde sig ind. Ellers risikeres det, at de frivillige kommer til at stå for længe stand by og falder fra i ventetiden. Omvendt er der dog også opmærksomhed på, at børnene ikke skal stå på venteliste for at få en følgeven. Det er således vigtigt i rekrutteringen af frivillige følgevenner at søge den balance, hvor antallet af følgevenner hurtigt kan tilpasses antallet af børn.

9. Konkrete aktiviteter

Afviklingen af de første konkrete aktiviteter (sommercamp, orienteringsløb og spejderevent) fandt sted i 2017. Målgruppen var bl.a. basisklasser fra skoler i Fredensborg Kommune og Furesø Kommune. I 2018 har ”Plads til mig i det grønne” også deltaget i vintercamp, sommercamp og efterårscamp. Nedenfor gives en beskrivelse af de enkelte aktiviteter.

Aktiviteter i 2017

Der blev i 2017 afholdt hhv. event med orienteringsløb, en særlig spejderdag og sommercamp.

Sommercamp i Fredensborg

Fredensborg Kommune har gennem flere år arrangeret feriecamps. Formålet med campen er todelt, idet børnene konkret gives mulighed for at have det sjovt sammen med andre børn, mens forældrene er på arbejde. Samtidig har campen også det formål, at børnene får nye sociale netværk og bliver præsenteret for nye og måske lidt anderledes ”grønne” fritidsaktiviteter.

Børnene på campen fordeler sig med 2/3 fra ressourcestærke familier, mens den sidste 1/3 er børn fra de udsatte familier. En stor del af børnene er således i målgruppen for fritidspas og har brug for vejledning om fritidsaktiviteter. Det koster 300 kr. at deltage i campen, hvilket for børnene med fritidspas dækkes af kommunen.

Der er 85 pladser på campen, hvor udelukkende foreninger med naturaktiviteter deltager.

I 2017 deltog Red Barnet i afholdelsen af sommercampen. Fredensborg Kommune har en geografisk stor spredning, og det har tidligere været svært for kommunen at få inkluderet børn og unge, som ikke har mulighed for at få forældrene til at transportere sig. Derfor valgte Red Barnet at bidrage til sommercampen med finansiering af en bus med 4 opsamlingssteder.

Tidligere har kommunen anvendt unge til at fungere som guides ved busstoppesteder, så børnene har kunnet tage offentlig transport, men det har ikke haft den samme effekt som Red Barnets bus.

Samarbejdet mellem fritidsvejledning og Red Barnet fungerede fint. Red Barnet deltog i kommunens planlægningsmøder, og Red Barnets kendte alle foreninger og frivillige i nærområdet, hvilket var vigtigt for at få de rette aktører på banen.

Red Barnet deltog også på selve campen, hvor de havde deres egen workshop med friluftaktiviteter.

Orienteringsløb og spejderevent i Furesø Kommune

I Furesø Kommune blev der i 2017 afholdt orienteringsløb og spejderevents. Ved arrangementer deltog nyankomne børn fra de lokale skolers modtagerklasser og basisklasser. Arrangementer foregik i skoletiden med deltagelse af både lærere og elever.

Ved arrangementer blev børnene præsenteret for flere forskellige typer af aktiviteter – også selvom de måske allerede var foreningsaktive og fx gik til fodbold. Nogle børn er således ikke matchet med den rigtige aktivitet for dem, fordi de måske ikke kender til alternative muligheder. Ofte søger børnene hen til de foreninger, hvor andre børn fra klassen er aktive – uden at det nødvendigvis er en aktivitet, som de selv trives med. Derfor gav det god mening at introducere dem til nye aktiviteter i forbindelse med ”Plads til mig i det grønne”.

Børnene gav på aktivitetsdagene udtryk for stor interesse i aktiviteterne – især ift. at gå til spejder. Fritidsvejlederne har efter arrangementet været ud på skolen og følge op, men der var der ingen børn, som konkret ønskede at melde sig ind. Men vejledere og lærere vurderer, at arrangementerne med små ryk på den lange bane flytter på børnenes kendskab og interesse for det grønne foreningsliv.

Citat, lærer

Det er ikke kun et spørgsmål om selve aktiviteten – det handler også om at blive præsenteret for foreningslivet generelt og de værdier, foreningerne baserer sig på. Det handler om at få kendskab til foreningslivets mange muligheder – det giver noget for børnene at vide, hvad det er – gør det nemmere at være med.

Der kan hos foreningerne savnes en tilbagemelding på arrangementerne, da de ellers kan have svært ved at se værdien af at bruge tid og energi på deltagelsen. De gør det gerne ift. at sprede interesse, men savner at høre, hvordan børnene oplevede dagen, og om de kunne tænke sig at prøve kræfter med fx spejderlivet.

Citat, spejderforening

Jeg ser ikke en effekt af arrangementet i år. Det undrer os lidt. Halvdelen af børnene virkede jo som om, at de var klar til at blive meldt ind på dagen, men jeg har ikke set en eneste af dem. Det kan der jo være mange forklaringer på, men jeg ved det ikke. Måske mangler der en opfølgning. Hvis vi havde fået en mere proaktiv tilbagemelding efter første arrangement, kunne det godt være at vi ville prioritere at være med igen.

Der er ingen børn, som efter arrangementerne er blevet medlemmer af spejder- eller orienteringsløbsklub.

Der er på dette punkt brug for en forventningsafstemning til arrangementet. Hvor lærerne udtrykker en bekymring for at snuse-dagen bliver til en salgs- og rekrutteringsdag for spejderne, er spejderne desillusionerede, da de troede, at dagen handlede om at vække interesse for at gå til spejder med konkrete indmeldelser til følge.

Formålet med at give børnene et kendskab, som her og nu måske ikke omsætter sig til medlemskaber, men som hjælper dem til på sigt at træffe valg, er ikke formidlet ud til alle parter.

Det påpeges af lærerne, at det er afgørende at tænke på de geografiske udfordringer. Skoleklasserne, som deltog på arrangementet i Farum, boede i Værløse. Børnene vil have svært ved at transportere sig fra Værløse til Farum. Når børnene siger, at de gerne vil gå til spejder, kan det ofte ikke lade sig gøre i praksis. Forældrene kan have svært ved at følge barnet, og spejdermøderne ligger måske for sent til, at barnet kan tage hjem med bussen alene.

Aktiviteter i 2018

Vintercamp og efterårscamp i Fredensborg 2018 (uge 7+42)

Som med øvrige feriecamps er der tale om både at give børnene en ferie med aktiviteter, hvis der ikke er planlagt andet i hjemmet, ligesom børnene bliver en del af nye fællesskaber. Også på disse camps var der fokus på fritidsaktiviteter i det grønne. Da det var meget koldt udenfor i vinterferien, blev nogle af aktiviteterne dog gennemført indendørs.

Red Barnet har også til begge feriecamps bidraget med at finansiere en bus, som lettede børnenes transport til mødet med foreningerne.

Citat, frivillig

Vi fik med bussen fat i den rigtige målgruppe af børn, som havde stor nytte af lejren. Følgeordningen er enormt relevant, men den kan ikke dække behovet sådan en dag. Der var hver dag omkring 40 børn med bussen. Mit gæt er, at der uden bussen havde været 20 færre børn på lejren.

På begge camps deltog blandt andet spejdere, løbeklubber, bueskytter og rollespillere. Det er vurderingen fra de deltagende foreninger, at der på baggrund af feriecamps oplevedes en søgning mod deres foreninger. Der er da også tale om mange dages aktiviteter, hvor børnene får mulighed for at prøve flere forskellige konkrete opgaver og lege, hvilket gør det lettere at vurdere, om fx spejderliv eller rollespil kunne være interessant.

Citat, forening

Jeg talte med rollespilsklubben i går. De sagde, at de var blevet kimet ned af børn, som gerne vil starte.

Som en del af evalueringen er der også foretaget interviews med børn på vintercampen. De udtrykker stor glæde ved aktiviteterne og de nye netværk, som de er blevet præsenteret for.

Citat, børn på vintercamp

- *Vintercampen er super fed. Jeg har prøvet alt muligt og det har været sjovt. Jeg kunne bedst lide rollespil. Det var rigtig sjovt. Jeg vil gerne gå til rollespil nu.*
- *Mange af mine venner er også med på campen. Vi er på forskellige hold og jeg har lært mange nye at kende. Nu kender jeg alle dem på mit hold.*
- *Jeg har fået mange nye venner - faktisk alle dem på mit hold.*
- *Jeg har prøvet meget forskelligt på campen og kunne lide det hele. Jeg har fået mange nye venner.*

Der er generelt stor tilfredshed blandt alle parter ift. samarbejdet om de afholdte feriecamps. Børnene har i løbet af ugen fået dannet sociale netværk, ligesom de har fået kendskab til grønne aktiviteter i deres lokalområde. Bustransporten, som Red Barnet organiserede, vurderes at have haft en stor betydning for deltagerantallet.

Det vurderes af lærere og fritidsvejledere mv., at børnene har haft gode dage på enkelt-dags arrangementerne og fået indblik i nye fritidsaktiviteter, som de måske på sigt vil dyrke yderligere. Målet har ikke været at skabe nye medlemmer til grønne foreninger her og nu – men at skabe et kendskab. Aktørerne er enige om, at en decideret interesseskabelse med efterfølgende medlemskab ville kræve andet og mere end enkelte dage.

Samtidig ville indmeldelse i foreningerne for de fleste også kræve, at foreningen lå i børnenes nærrområde. En følgeven kan selvfølgelig hjælpe dem på vej, men på sigt er det den mest bæredygtige løsning, at børnene præsenteres for den forening, som er tættest på dem geografisk. Der gives heller ikke kommunalt tilskud til transport, hvad der yderligere fordrer, at aktiviteten skal være tæt på, hvor familien bor.

Med kredsen af deltagere fra basisklasser lå der yderligere en udfordring forbundet med tilknytning til foreningerne, idet der deltog børn, som kun er midlertidigt boligplaceret og inden længe vil skulle flytte – måske langt fra nuværende bopæl.

Aktørerne – både kommunale og frivillige – peger på, at det er vigtigt, at de har brug for tid til forberedelse af arrangementet. Lærerne fortæller fx, at de gerne ville have haft mulighed for at træne ord med børnene inden orienteringsløbet - fx ord som sti, vandløb, træ m.m.

Samtidig er alt i Danmark nyt for børnene – de er fremmede i en ny kultur uden et sprog. Det er derfor nødvendigt med en introduktion til aktiviteten og formålet.

Sammenfattende

Der har været afholdt relativt få aktiviteter for børnene, da arrangementerne har været tilpasset de nyankomne børns behov og de i forvejen planlagte kommunale ferieaktiviteter.

Der er mange positive tilkendegivelser overfor de gennemførte arrangementer – både enkeltdagene og feriecamps, hvor børnene har fået kendskab til og mulighed for at prøve forskellige friluftaktiviteter.

Der er fra alle parter forventninger til et fortsat godt samarbejde mellem Red Barnet, foreninger og kommuner.